

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek, Zápolya-utca 1-ső szám, hová a lap szellemi részét illet minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybecskerek, 1907.

XXXVI. évfolyam. 134. szám.

Előfizetési árak:

Égész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy óra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákbar

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor

A horvátok.

— június 14.

A képviselőházban a vasutas törvényjavaslatok tárgyalása óta valóságos horvát világ uralkodik. Szaporán hangzik a horvát szó s szinte idegenül érzi magát a magyar parlamentben a magyar képviselő.

A parlamentáris élet óta a horvátok igen ritkán éltek a horvát szó jogával a magyar parlamentben, s hogy most öntik magukból a horvát szót, hadi taktikából csinálják, amelylyel a vasutas javaslatok ellen szállanak sikra.

Harcuk azonban nyilvánvalóan jog és igazság nélkül való.

A vasuti szolgálati pragmatika, tehát egy gazdaságigazgatási ügy kapcsán oly hadi állásba helyezkednek a magyar állami souverainitással s egy soha a világon nem volt horvát államiság és közjog nevében olyan nyelvi és egyéb követeléseket támasztanak, amelyekkel szemben igazán a minimum az, amit Kossuth kiállított feljűk, figyelmeztető, sőt kérlelő formában, de további magukcsalását meg nem engedő eltökéltséggel, hogy: eddig és ne tovább!

A horvát urak vagy eszűkre térnek, míg nem késő, vagy viselni fogják s magukhoz bolondított népükre ráháritják esztelenségük következeit. Vagy belül maradnak követeléseikkel és törekvéseikkel országos (és nem állami) autonómiájuk határára, vagy provokálják maguk ellen a hadijogot, melynek a határsértők alája esnek.

Hogy a magyar államvasutaknak, mint a magyar állam egy kereskedelmileg bejegyzett magánvállalkozásának magyar hi-

vatalos nyelve még akkor is természetes volna, ha a horvát autonómia valóban külön államiságot is jelentene, az Kossuthnak tegnapi megcáfolhatatlan kifejtései után napnál is világosabb. De nyilvánvaló, hogy ebben a horvát előrenyomulásban nem pusztán csak az államvasutakról van szó; hogy itt egy tervszerű és rendszeres akció folyik, melynek számára a nyelvkérdés csak trójai ló, melylyel a külön horvát államiságot akarják becsempészni a magyar birodalom falaiba. S erre a taktikára nekünk is csak terv és rendszer lehet a feleletünk: tisztelve azokat a gyakorlati szükségeket, melyek megfelelő helyeken jogossá vagy méltányossá teszik a horvát nyelv terfoglalását, feltétlenül elzárni ez elől minden olyan helyet és pozíciót, ahol a nyelvnek szimbolikus, államiságot jelképező jelentősége van. Sehol annyit nem engedhetünk a magyar nyelvből s a magyar állami jelvények használatából, ahol a horvát terfoglalás a magyar államiság visszaszorítását, a horvát államiság megkonstruálódását jelentené. Ha a horvát önértzetnek szűkek ezek a határok, annál rosszabb a horvát önértzetre nézve.

Végre sem lehetünk jobb barátai a horvátoknak, mint ők saját maguk s ha ők kézzel-lábbal azt igyekeznek bebizonyítani, hogy nem tudnak nagykorúak lenni, ezt a bizonyítást végre el kell fogadnunk. Biztosítjuk őket, hogy tudunk rajtuk segíteni, s ha ők nem tudtak tanulni a múltból, mi tudunk tanulni a jelenből. Vagy megtalálják a jobbik eszűket, vagy majd a magunkéból pótoljuk, ami az övékből hiányzik. Így gondolkozik az egész magyar közvélemény s vele együtt a magyar kormány is.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/26 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 15 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/46-tól 1/28-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Június 24. Megyei áll. választmányi ülés.
Június 25. Fehér-kereszt közgyűlése.
Június 27. Rendkívüli megyei közgyűlés.
Július 8. Közig. biz. ülés.

— Személyi hír. Botka Béla főispán és Janó Ágoston alispán tegnap hivatalos ügyben Budapestre utaztak.

— Az anyakönyvvezetők köréből. A m. kir. belügyminiszter Wéber Antal gádi anyakönyvvezető-helyettes az állásától fölmentette.

A vármegye főispánja a csőszteleki anyakönyvi kerületbe Winkler Antal igazgatótanítót helyettes anyakönyvvezetővé nevezte ki.

— Jövahagyott alapszabályok. A kereskedelmi m. kir. miniszter a nagykomlósi építőiparosok szövetségének alapszabályait jövahagyta.

— Bórmálás Nagybecskereken. A nagybecskereki katolikus híveknek a bórmálás dolgában való régi vágya és óhajta az idén teljesül. A helybeli róm. kath. hitközség ugyanis fölterjesztést intézett az iránt a püspökhöz, hogy a nagybecskereki híveknek a bórmálás szentsége még ez évben kiosztassék s erre most jött meg Németh József fölsz. püspök válasza, amelyben értesíti Magyary Pál pápai kamarás plébánost, hogy teljesíti a kérést s a bórmálást folyó év szeptember hónapjában a nagybecskereki híveknek kiosztja. A püspöknek erre vonatkozó leirata a következő:

Főtisztelendő pápai kamarás, plébános ur! Folyó hó 9-én 407. szám alatt kelt fölterjesztésére válaszolva, értesitem főtisztelendőségemet és általa az ottani hitközség világi vezetőségét, hogy nagy megnyugvásomra és lelki örömömre szolgál a

A „TORONTÁL“ tárcája.

A pécsi kiállításról.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Uj és szokatlan dolog, hogy a vidék a fővárossal versenyre kel. Eddig csak odáig merészkedtek a vidéki városok, hogy bemutatták egy-egy kiállítás keretében az illető város vagy szűkebb vidék kereskedelmét, iparát és mezőgazdaságát s tökéletesen beérték azzal, hogy az országos közvélemény elismerte törekvéseiket, megdicsérte produktumaikat. A pécsiek egy lépéssel tovább mentek. Ők abból a szempontból indultak ki, hogy nem kell szükségképpen a fővárosban rendezni az olyan kiállítást, mely hivatala van az ország gazdasági haladását bemutatni. És megcsinálták a pécsi országos kiállítást, melynek sikerétől ma viszhangzik az egész ország. Nem állítjuk, hogy ez a kiállítás csakugyan az egész ország iparának, kereskedelmének és mezőgazdaságának hű tükré. De hát melyik kiállítás volt valaha az. Tény annyi, hogy a pécsi a legnagyobb vidéki kiállítás, amit valaha Magyarországon rendeztek s látogatottság dolgában is nagyvárosi számokat mutat fel. Hogy egyebet ne említsek, a legutóbbi vasárnapon 16 ezer látogató járt kűnn a kiállítási területen.

Pécs városát nem kell felfedeznem a torontáli közönség részére, mert hiszen 900 év alatt (a híres dóm a XI. században már megvolt) ráérték megnézni a Dunántul metropolisát. Nem is szólva arról, hogy három becskerekeli urnóval, a két Hirtenstein nővérrel és Eckstein Katica urnóval találkoztam, kik a kényelmetlen vasuti összekötés dacára itt találták meg életük boldogságát,

ettől eltekintve aranyfiatalosságunk néhány vállalkozó tagja sürűbben fordult meg a négytornyú templom aljában, a pécsi kadétiskolában nevelik Szávicz Sándor barátunk fiát, úgyhogy az összeköttetés elég élénk Torontál és Baranya között, még akkor is, ha nem a kiállítás gyönyöreire vonzzák az idegeneket. Azt azonban megállapítani kívánjuk, hogy a város rohamlépésekkel halad előre. Az alatt a 7 év alatt is, hogy utóljára mulattunk a Tetyén, nagyot változott a város előnyére.

Nem is említve a világhírű székesegyházat, a pompás városbáza, az egyszerű, de impozáns ev. ref. templom, a remek perspektívában épült zsinagóga, a hatalmas Nemzeti Színház, az elegáns, belsőjében igazi uri izlésessel felszerelt Nemzeti kaszinó, a katolikus kör szép renaissance palotája, a hatalmas hadapródiškola, a takarékpénztár irigységkeltő palotája, a jótékony nőegylet díszes új épülete, a világhírre kapott Zsolnai-gyár, a nem kevésbé népszerű Lítkegyár s amit talán első sorban kellett volna emitenünk Magyarország legszebb postája, megannyi középület, melyre a város méltán büszke lehet. Ma már az egész város aszfalttal van burkolva, úgy hogy a nyüzsgő tömegben nem egyszer megfeledkeztünk arról, hogy tulajdonképpen „csak“ vidéki városban vagyunk. A jómód és a kulturális törekvés nyomait és megnyilvánulásait látnuk mindenfelé s nem egy kollegánk irigységgel telt szívvel tért vissza városába, melyet kevésbé kedveltek a bőkezű istenek és — kormányok.

Valahány kongresszusra készülnek a Kárpátoktól Orsováig, azt mind Pécsen tartják meg ez évben. Egynéhány nagyobb kongresszus már meg is volt, így például a Dunántuli Közművelődési Egylet közgyűlése hatalmas tüntetése volt

a dunántuli magyarságnak, úgyhogy a közönség bele tanult már a rendezésébe. Egyhamar kedvezőbbben és szívélyesebben nem lehet vendéget fogadni, mint a pécsiek fogadták a vidéki újságírókat, akik szombaton és vasárnap tartották meg rendes évi közgyűlésüket, melyet már azért is kellett fontosabbnak tartanunk, mert tíz éves jubileumot jelentett. — Pécs — hál istennek — nem az eszem-izsom városa. Egy déli ebédén kívül, melynek finom egyszerűsége — bizony isten tokot se kaptunk tartármártással — eléggé nem dicsérhető, semmiféle sokadalom nem volt. De aki szerepet játszik a városban, főispán, polgármester, két országos képviselő, az ügyvédi kamara elnökei s az ezerkezü Zsolnai Miklós, ki a kiállítási elnök töviskoszoruját viseli, dr. Günther, a kiállítás előzékeny titkára, valamint köztisztelőben álló kollegánk, Lenkei Lajos s többi derék újságíró társaink állandóan velünk voltak, szives érdeklődést tanusítva ügyünk iránt s fáradhatatlanul kalauzolta az „idegeneket“. S ez az, ami kétszeresen jól esett ebben az antizsurnalisztikus világban. De ha már benne vagyunk a dicséretben, mondjuk meg azt is, hogy a vidéki újságírók példásan viselték magukat. Ezelőtt egy évvel egyébről sem beszélt a közönség, mint arról a botrányról, amit az újságírók a fumei installáción elkövettek. Nos hát Pécsen, ahol kizárólag vidéki újságírók voltak együtt, sem ilyen, sem más botrány nem esett, pedig vagy 80-an voltak együtt. De egyetlen egy becsipett ember nem akadt, dacára hogy a gavalér Lítke nem sajnálta volna tőle a potyapezsgőt, elő nem fordult, hogy is csak egy ember is elvitt volna egy szivart, arról pedig épen nem hallottunk, hogy valaki a kiállítókon zsarolási kitérletet követett volna el.

Ezek ugyan csak negatív erények, de olyan

nygybecskerek híveknek a bérálás szentségében való részvétel utáni áhítózása és sürgető kérelmeket teljesen méltánylom. Tervebe vettem és most pünkösöd táján óhajtottam körükben megjelenni, de előre nem látott akadályok ebben meggátolták a tanév előrehaladottságára való tekintettel most az időt nem találok alkalmasnak; a jó Isten segítségével azonban arra fogok törekedni, hogy a folyó évi szeptember havában a hívek óhaját teljesítsem és a bérálás szentségének kiosztása végett Nagybecskerekre átránduljak. Kötelességévé teszem azért főtisztelendőségének, illetve a hitoktatóknak, hogy a jövő tanév elején a híveket és a tanulóifjúságot a szentség méltó fölvetelére előkészítsék. Többire rokon hajlamaiba ajánlottan, kiváló tisztelettel vagyok főtisztelendőségének Temesvár, 1907. május 25-én Krisztusban legszivesebb rokona: Németh József, püspökhelyettes.

— **A temesmegyei jegyzők gyűlése.** Mint Temesvárról jelentik, a Temesvármegyei községi és körjegyzők egylete tegnap délelőtt tartotta évi közgyűlést a vármegyeház nagytermében a tagok élénk részvétele mellett. A közgyűlésen meleg elismerésben részesült Bürger Ferenc elnök, aki az évi jelentést terjesztette be. A közgyűlés folyamán elhatározottak a jegyzői fizetés és jegyzői nyugdíj rendezése, valamint a jegyzői takarékpénztár létesítése. A közgyűlésen részt vett Joánovich Sándor alispán is, aki biztosította a jegyzőket legmelegebb támogatásáról. A folyó ügyek során a nagybecskereki jegyzői tanfolyam segélyegyletének 50 koronát szavazott meg a közgyűlés.

— **A rudolfsnádi árvíz.** A szegény rudolfsnádiak helyzete még mindig állandóan súlyos. A víz ugyanis rendkívül lassan apad s a község és határa ma is szinte változatlanul víz alatt áll. Három hét óta, mióta az árvíz előntötte őket, nem is igen látszik meg az apadás s bár a hatóságok mindent elkövetnek különböző átvágásokkal, a víz apasztására, a Duna és a Tisza állandóan magas vízállása folytán a mai napig csak 101 centimétert apadt a víz. A múlt hét szombatján 84 centiméter volt az apadás s így egy hét alatt 30 centimétert sem apadt a víz, úgy hogy a szegény rudolfsnádiak előreláthatólag még sokáig víz alatt lesznek.

— **A bírósági jegyzők országos gyűlése.** A bírósági jegyzők tudvalevőleg július 7-én Szegeden országos gyűlést tartanak helyzetük javítása céljából. A gyűlésen a nagybecskereki bírósági jegyzők részéről dr. Borus Béla kir. törvényszéki jegyző fog részt venni.

— **Bur-estély a rudolfsnádiak javára.** A nagybecskereki bur-asztaltársaság folyó hó 20-án, csütörtökön este 8 órakor a rudolfsnádi árvíz-károsultak javára táncal egybekötött társasvacsorát rendez a kaszinó összes helyiségeiben.

ritkák, hogy megérdemlik a felemlést és a dicsőretet. Van azonban egy pozitív fénypontja is a közgyűlésnek, az a magasszárnyalású megnyitó beszéd, melyben az egylet posta-elnöke, Szávay Gyula az egylet tíz éves fennállását méltatta. Ezért a beszédért sem az akadémiának, sem a Petőfi-társaságnak, (csak most jut eszembe, hogy ez utóbbinak Szávay a tagja és kedvenc felolvasója) nem kellene pirulnia.

Egy tárca szűk kerete nem elég ahhoz, hogy a pécsi kiállításnak csak legfőbb momentumait ismertessük. Csak tessék megnézni, amit kiállítottak, az egytől-egyig megérdemli a közönség figyelmét. A torontali embernek legfajlebb az fáj, hogy annyi sokat lát, ami nincs ott. Hát a mi egész iparunk az a néhány tyilim képviseli, amit a háziipari kiállításban Láng Nina urnó (Elemér) állított ki dicséretes izléssel? Hát Nagybecskereken nincs szőnyeg? Perzsa és egyéb? És nincsenek gyönyörű függönyeink? Hát az agyagiparunk? Meg a szép papucok? És a cement dolgaink? Bizony önálló kereskedelmi és iparkamarára van nekünk szükségünk, mely ilyenkor vezet a kereskedő és iparos világot, hogy szem elől ne téveszse a saját előnyét.

Ha nappal tanulságos és érdekes is a kiállítás, este mégis jobban tetszik nekem. Az egyes pavilonok villanyos díszítését annyi izléssel és oly eredeti módon csinálták meg, hogy bátran versenyezhetnek — a méreteket tekintetbe véve — a világiállításokkal is.

Aztán annyi szép asszony, annyi bogárszemű leány sétál ebben a ragyogó tündérvilágban. S közben játszik itt a cigány, ott a katonabandás, még egy dalárda is énekelt, de nem ám a

— **A honvéd kaszárnya kibővítése.** A tegnap megtartott városi tanácsülésen a városi mérnök beterjesztette a helybeli honvédlaktanya kibővítésére vonatkozó költségvetést, mely szerint az építkezés 48.000 koronába kerülne. A tanács elhatározta, hogy felhívja a parancsnokságot, hogy hajlandó volna-e ennek az összegnek megfelelően a lakbéremelést megfizetni.

— **Milyen időnk lesz?** Meteor legújabb jelzése szerint a június 13-iki csomópont meleg csökkenést hoz, esetleg kevés csapadékkal. A 19-iki csomópont kitéréseket idézhet elő a Napon, ami nekünk zivatart, esetleg jégesőt hozhat. Nagyobb mennyiségű csapadékot a 26-iki csomópontkor várhatunk.

— **A tartalékosok fegyvergyakorlatai.** A temesvári hadtestparancsnokság területén, melyhez a nagybecskereki helyőrség is tartozik, a tartalékosokat az őszi fegyvergyakorlatokhoz a következő turnusokban hívják be: A gyaloságnál augusztus 31-től szeptember 12-ig és szeptember 6-tól 18-ig; a tüzérséghez (a lovaságtól áthelyezett legénységet) szeptember 23-tól október 5-ig; a szegedi 14-ik utászszázalajhoz augusztus 1-től 13-ig; az egészségügyi csapatokhoz: augusztus 27-től szeptember 8-ig és szept. 6-tól 18-ig.

— **A nagybecskereki szocialisták tüntető körmenete.** A torontálvármegyei szociáldemokrata pártvezetőség vasárnap délután tüntető körmenetet és népgyűlést rendez az általános titkos választói jog érdekében. A körmenet délután 2 órakor gyűlekezik a Buza-téren s innen körüljárva a város főbb utcáit, a Vásár térre vonul, ahol a népgyűlés lesz. A pártvezetőség a körmenetre és a gyűlésre meghívja a nagyközönséget is.

— **Elkobzott kivándorlási nyomtatványok.** A nagybecskereki kir. törvényszék ma ismét kivándorlásra csábító nyomtatványok ügyével foglalkozott. B. Sidel és Read Star Linie kivándorlási ügynökségek nyomtatványai voltak ma soron, amelyeknek elkobzását és megsemmisítését rendelte el a bíróság.

— **A veszett kutya áldozata.** Hoffmann Ferenc 15 éves nagybecskereki fiút néhány héttel ezelőtt megmarta egy kutya. Hozzá tartozói nem vettek komolyan a dolgot s nem tettek jelentést sem a hatóságnak, sem pedig a fiút nem ápolták. A fiú a napokban azonban gyanus tünetek mutatkoztak, mire tegnapelőtt bevitték a helybeli József kórházba. Itt a veszettség tüneteit észlelték rajta, mire tegnap rögtön elrendelték a fiúnak a budapesti Pasteur-intézetbe való szállítását. Most már azonban késő volt. Alig hagyta el ugyanis a vonat Nagybecskereket,

híres pécsi dalárda. (Ámbátor itt is néhány szép hang csendült ki a korusból.) Pedig úgy dukálna, hogy az idegen Pécssett a Zsolnai vázáit nézze, a Lítke pezsgőjét igya s a dalárda énekét hallgassa.

A pécsi kiállítás végre-valahára megoldotta a nyári színházak kényes kérdését is. A kiállítás területén felépítették a legnagyobb magyar színházat, amelyben kétezzer ember részére van hely s a közönség a színpad arénájában kényelmes asztalok és pipaszó mellett gyönyörködik — mint mondani szokás — a drámairodalom remekeiben. Nyolctól-tizenegyre tart a színház, aztán jön az — orfeum. Ugyanott. A közönség kivonul s új jegyet váltanak az orfeumba, melynek legfőbb attrakciója a fővárosi orfeumból ismeretes Gyárfás és egy angol táncosnő, kibe egész Pécs és vidéke szerelmes. Templomból csárda? És miért ne! Mikor a közönség nyáron jobban mulat a Berger Zsiga kupléja mellett és jobban lelkesedik a „homoktáncért”, mint az összes shakespearai darabokért.

Tegnapról kezdve megváltozott a rendszer. Most már nincs két előadás, csak egy. Az orfeum egyesült a drámával, mivelhogy az orfeumnak három akkora közönsége volt, mint pl. „A csókon szerzett vőlegény”-nek. S miután Salome eikéseregte, hogy a tiszta Jochanan nem hajlandó megengedni, hogy vágó ajka az övét érintse, előlép Gyárfás, meg a zenebohócok, az álarcos bővész és a csábító angol énekesnő és eloszlatják azt a fojtó érzést, mely a hallgatók lelkére nehezedett.

Akinek pedig kifogása van ez ellen a rendszer ellen, attól azt kérdezem: hát télen olyan nagyon távol áll a színház az orfeumtól?

B. L.

a szerencsétlen fiú, akit Wégling Szilárd járlatbiztos kísért, a kocsiában, amelyben külön szállították, kitört a veszettség. Kisérőjének teljes lélekjelenlétére volt szüksége, hogy a szerencsétlen fiú kárt ne csináljon benne. Igyekezett kinyitni, mibe szerencséjére gyorsan segítségére jött a mindent megváltó halál, mert a gyerek rövid küzködés után kiszívenedett s mire Melencére érték, már halott volt. A borzasztó eset izgalmas hatással volt az utasokra, akik mély részvétellel vették körül a fiú holttestét, amelyet Melencén szállítottak s ott a község halottskamrájába vitték, ahonnan ma délután temették el.

Itt említjük meg, hogy a borzasztó eset nagy rémületbe ejtette Lego Katslin nagybecskereki asszonyt is. Az asszonyt ugyanis szintén megharapta a napokban egy kutya s bár konstázták, hogy a kutya egészséges s neki sem lehet semmi baja, addig siránkozott és könyörgött, amíg a hatóság föl nem szállította őt Budapestre a Pasteur-intézetbe.

A veszettségi eset folytán a polgármester az egész város területére elrendelte az ebzárlatot s máától kezdve negyven napig csak pórázon és szájkosárral szabad kutyát kivinni az utcára.

— **Az előleg.** Folyó hó 7-én egy magát Lévai Nikának nevező ember azzal állított be Finkelstein Adolf helybeli kereskedőhöz, hogy ő Stojkovits György gazdának a felesége s mivel pénzre volna szüksége, az ez évi termést eladja neki s erre fizessen 52 korona előleget. Finkelsteinnek azonban gyanus volt a dolog és ezért felszólította Lévai Nikát, hogy hozzon Stojkovits-tól irást, melynek értelmében ő az 52 korona előleget tényleg felveheti. Erre Nika el is ment Stojkovits-hoz és egy névjegyet kért ennek feleségétől, melyen az volt bizonyítva, hogy nevezett nála szolgált. Lévai a névjegyet irattak azután a saját keze irásával úgy toldotta meg, hogy ő azután az irás alapján az 52 korona előleget valóban meg is kapta. Később azonban kitudt, hogy Lévainak semmi jussa sincs Stojkovits terméséhez, valamint hogy nem is Lévainak, hanem Szrdanov Péternek hívják s az egész manipulációt csak azért követte el, hogy pénzhez jusson. Szrdanov be is ismerte bűnét, de ekkor már a kicsalt előleg nagy részét elköltötte s csak husz korona maradt meg belőle. A csaló ellen megindították az eljárást.

Hangverseny a rudolfsnádiak javára. Nem mindennapi nyári művelésben lesz részre június 15-ikén és 16-ikán, szombaton és vasárnapon a nagybecskereki közönségnek. Ugyanis egy elsőrangú fővárosi művészekből alakult társaság jön le Nagybecskerekre s itt a Rózsa-szálló kerthelyiségében hangversenyt tart a rudolfsnádi árvíz-károsultak javára. Hogy ez a két művészes valóban kiemelkedik a szokásos nyári előadások közül, azt legjobban biztosítják a társulat tagjai. A két estén ugyanis szerepelni fognak Medgyaszay Vilma, T. Harmath Ilona, a budapesti Király színház tagjai, P. Vincze Irén énekesnő, Kovács Mihály, a Népszínház kitűnő komikus és Gabányi István, a budapesti Nemzeti színház tagja. Ezek az ismert művészek tehát csak a legjobbat ígérhetik s bizonyos, hogy a közönségnek ritka két esténben lesz része. Az előadást kedvezőtlen idő esetén zárt teremben tartják.

A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. camp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű házi szerzést lelt, mely számos családban már több mint 37 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, közhvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi szerzést eredményre alkalmatott bedörzsölésként az influenza ellen is és üvegekben a 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Megbízható gyógykezelés. Zavart emésztéssel ellátott egyének kik étvágyhiányban, felfúvódásban, gyomorgörcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-féle seidlitz-por” használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvéttel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (5)

A Ferencz József keserűviz, a gyógykincsek egyik legértékesebb része és évenként sok millió palackban az egész világba szétküldetik. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet, nehogy valamely csekély értékű utánzatot kapjunk. (4)

Sport.

× Délmagyarországi kerületi vívóbajnokság.

A Magyar Athlétkai Szövetség megbízásából, mint már többször említettük, a Torontáli Athlétkai Club Nagybecskerekben, június 16-án vívóbajnok versenyt rendez. A verseny védnöke gróf Karátsanyi Jenő, a jury elnöke Botka Béla, alelnökök Csernovits Agenor, Fauer Kornél, Jankó Ágoston, Szathmáry János, tagok Alföldy Ede, dr. Balás Iván, Burget József, dr. Hányor László, Korsós Zoltán, Kleiner Gyula, dr. Magyar Károly, Meska Ferenc, dr. Mihálovits Ödön, dr. Nagy Dezső, Neuschel Ferenc dr. Perisics Zoltán, Rigó István, Struss Szeráfio, id. Thury Mihály, dr. Várady Imre. A versenybírók elnöke dr. Vinczehidny Ernő. Tagjai: Koós Kálmán, Zsivkovics Dusan, Szántay Jenő, Nagy Sándor, Tasnádi Eudre. A versenyre a következő nevezések történtek. Palusko Jenő, Demeter Lajos, Fischer József a Szegedi Vivő Egylet tagjai. Keresztes Béla, Pavlovics Péter, Szekosán János, Weisz Vilmos a Pancsovai Vivő Egylet tagjai. Gróber Géza és Gróber Gyula a Zombori Athlétkai Club tagjai. Bölek Vilmos, Guggenberger Lajos, Lehner Artur, Mathiasz Gusztáv, ifj. Thury Mihály, V. Várkonyi József a Torontáli Athlétkai Club tagjai. A bajnoki vívóverseny minősítési küzdelmei és a körvívás előmérkőzése a gimnáziumi tornateremben reggel 8 órakor kezdődnek. Este 1/2 6 órakor kezdődik a színházban a döntő küzdelem és akadémia. Az akadémian részt vesznek: Armentani Ede, Sacsi Lianelló. Tóth Ferenc vívómesterek, a Fővárosi Vivő Club, Pancsovai Vivő Egylet, Szegedi Vivő Egylet, Magyar Athlétkai Club és Torontáli Athlétkai Club tagjai. Este 9 órakor a kaszinóban táncmulatság lesz.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 14. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnöklésével ülést tartott, amelynek az a nevezetessége, hogy kitünt, hogy mibe kerülnek a magyar képviselőház horvátjai, ha beszélnek. Egyebekben folyt tovább a vita a vasutas javaslatokról — horvátul.

Miután Justh elnök az ülést megnyitotta, Hammersberg László előadó beterjesztette az állami vasgyárak költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslatokat, amelyeket kinyomtatnak és szétosztanak a bizottságok között.

Most az elnök szólalt meg s elmondta, hogy miután a Ház elhatározta a horvát beszédek jegyzését és lefordítását, ő két horvát gyorsíró, fordítót és gépirókiszszonyt alkalmazott. A horvátok azonban annyit beszélnek, hogy ezek nem győzik a munkát s szaporítani kell a gyorsírók és a többi segítőszemély számát. Mivel pedig ez naponként 264 korona újabb kiadásba kerül, erre nézve felhatalmazást kér a Háztól.

Hédervári Lehel sajnálkozását fejezi ki, hogy a Ház multkor meggondolatlanul elhatározta a horvátok beszédének jegyzését és fordítását, miután azonban a határozatot már nem lehet megváltoztatni, nincs más mód hátra, mint az elnöknek a felhatalmazást a további kiadásokra megadni.

Kovács Ernő támadja a horvátokat, mert tüntetésből beszélnek horvátul.

Ezután a Ház megadja a felhatalmazást az elnöknek.

Most Sztérényi személyes kérdésben szólal föl egy horvát beszédre, mire viszont

Surmin horvát képviselő reflektál személyes kérdésben, de annyira elkalandozik, hogy

az elnök rászól: maradjon meg a tárgynál.

A horvát képviselő azonban nem hallgat a figyelmeztetésre, mire

az elnök megvonja tőle a szót.

Ezután áttértek a vasutas javaslatok tárgyalásának folytatására, amelynek során ma is a horvátok vitték a szót.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, június 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A legújabb megállapodások szerint az osztrák Reichsrath első ülései után, a jövő hét végén fogják Bécsben a kiegyezési tárgyalásokat folytatni. Ezekre a magyar kormány részéről Wekerle miniszterelnök, Kossuth és Darányi miniszterek, Sztérényi, Popovics és Mezössy államtitkárok kíséretében fognak Bécsbe utazni. A legutóbbi budapesti tárgyalásokon a függőben maradt kérdéseket a döntésre a legközelebbi napokban Bécsben tartandó szakbizottsági tárgyaláson fogják előkészíteni. Még talán ennek a hétnek a folyamán Budapestre jön Forst osztrák kereskedelmi miniszter és itt Kossuthal fog tárgyalni. Forst ugyanis a mostani tárgyaláson nem vehetett részt, mert nem szakíthatta félbe karlsbadi kuráját.

Indítványokból — lovagias ügyek.

Budapest, június 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház legutóbbi ülésén benyújtott indítványokból egyelőre lovagias ügyek keletkeztek. Az egyik lovagias ügy Farkasházy Zsigmond és Nagy Emil között keletkezett, amelyet ma délután kardpárbajjal intéznek el, a másik lovagias ügy Farkasházy és Holló Lajos között, amiért ez utóbbi egy cikkben sértően támadta őt indítványaiért. Ebben az ügyben még folynak a lovagias tárgyalások.

Az új osztrák Reichsrath.

Budapest, június 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az új osztrák képviselőház megnyitó ülése hétfőn délelőtt 11 órakor lesz, míg az urakháza 1 órakor tartja ülését. A képviselőházban a korelnök dr. Funke lesz. A parlament ülésszakának ünnepélyes megnyitása később lesz. A képviselőházban most két új alelnöki állást kreálnak, úgy hogy a Háznak négy alelnöke lesz. Az alelnökök a német nemzeti szövetségből, a szociáldemokrata pártból, a keresztényszocialista pártból és a lengyel vagy cseh pártokból kerülnek ki.

A hágai békekonferencia.

Budapest, június 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: Franciaországnak a hágai konferenciára kiküldött delegátusa az Echo de Paris egyik munkatársa előtt kijelentette, hogy nézete szerint a konferencia, mely valószínűleg hat hétig fog tartani, jó gyümölcsöket fog hozni. Ha sikerülni fog a nemzetközi döntőbíróóságok intézményét kifejleszteni, meg lehetünk elégedve.

Az amerikai párbaj áldozata.

Budapest, június 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az amerikai párbajnak áldozatul esett Eisler ügyében a budapesti rendőrség folytatja a vizsgálatot s annyit már megállapított, hogy Eisler ellenfele egy őrmester, akinek már nyomában is vannak.

Háboru a tengeren túl.

Budapest, június 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Washigtoni jelentések szerint Salvador és Nikagaragua köztársaságok között napról-napra véresebb csaták folynak. A háborura való tekintettel az Egyesült-Államok néhány kisebb cirkáló és ágyunaszádót küldöttek a harc színterére, hogy a külföldi érdekeket megvédelmezzék.

Határidő-üzet.

Budapest, június 14. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre 1907.)	20.56	—
Rozs (októberre 1907.)	16.76	—
Zab (októberre 1907.)	14.32	—
Tengeri (júliusra 1907.)	11.82	—
Tengeri (májusra 1907.)	11.78	—

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1907. évi június hó 7-től június hó 14-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltások történtek:

Bognár Mihály és Ilona tulajdonát képező ingatlanokat megvették: 1. 240 négyszögöl szőlőt Borsos Gergely és Róza 288 kor.-ért; 2. 240 négyszögölét özv. Ricze Pálné 288 kor.-ért; 3. 240 négyszögölét Pakay István Viktor 288 kor.-ért; 4. 250 négyszögölét özv. Kovács Tanács Sándorné 350 kor.-ért; 5. Cseszkó Mátyás és neje Regina 150 négyszögölét 180 kor.-ért; 6. Kocsis István és Örsze 150 négyszögölét 180 kor.-ért; 7. 150 négyszögölét Ricze István és Julius 180 kor.-ért; 8. 133 négyzetöölét Jankó János és Julius 183 kor. 20 fill.-ért; 9. 200 négyszögölét Sári János és Viktor 240 kor.-ért; 10. Tassi Mihály és Agnes 200 négyszögölét 240 kor.-ért; 11. 200 négyszögölét Jaksa Antal és Viktor 240 kor.-ért; 12. 200 négyszögölét Móra Ferenc és Teréz 240 kor.-ért; 13. 200 négyszögölét Bölö György és Veron 240 kor.-ért; 14. 150 négyszögölét Laczkó János és Mária 180 kor.-ért; 15. 200 négyszögölét Csitári Benedek és Veron 180 kor.-ért.

Jankahidacz Gyóka tulajdonát képező 1 hold szőlőt megvette Jankahidacz Milan 720 koronáért.

Jankahidacz Györgye tulajdonát képező 800 négyszögöl szőlőt megvette Jankahidacz Lyuba 720 koronáért.

Jankahidacz Gyóka tulajdonát képező 600 négyszögöl szőlőt és 800 négyszögöl szőlőt megvette Jankahidacz Lára 1100 koronáért.

Fischer József és Verona tulajdonát képező 252 ö. i. sz. házat megvette Müller Péter, Müller Katalin, Sebastian Kristóf és Sebastian Katalin 3400 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskerekben, 1907 évi június hó 14-én megtartott heti vásár alkalmával

Buza	50 kilogramm	9.— korona
kétszeres	6.—	
rozs	5.50	
árpa	6.20	
zab	7.10	
kukorica	5.50	
repce	14.40	
széna I.	7.—	
II.	4.50	
szalma I.	4.—	
II.	3.—	
burgonya 1 kilogr.	—	
marhahus I. 1 kilogr.	1.46	
II.	1.36	
borjú hus I.	2.—	
II.	1.90	
disznó hus I.	1.80	
II.	1.70	
juh hus	1.04	
zsir	1.68	

Budapesti gabonatorzsde.

Budapest, 1907 június 14.

A készárutizlet hivatalos árjegyzése.

Buza	Kilos	100 kilogr. ára		100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig	kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki	75	—	79	20.05	20.30
Pestvidéki	74	—	78	19.50	19.80
Bánsági	75	18.90	19.30	79	—
Bácskai	75	19.—	19.35	78	19.70
Szerbiai	76	—	79	—	—

Egyéb gabonanelemek		100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig
Rozs	elsőrendű	—	15.40
”	középmínőségű	—	15.25
Árpa	takarmányaru I. r.	—	13.70
”	másodrendű	—	13.45
Köles	—	—	—
Zab	elsőrendű	—	15.45
”	középmínőségű	—	15.35
Tengeri	belföldi új	—	11.75
”	román vagy bolgár	—	—
”	cinquantin	—	—
Repce	káposzta	—	—

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1907. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibanáról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.
este 7 óra 05 p.
Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibanára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.
délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.
Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányu vonal) délután 12 óra 20 perc.

4596/1907. tkvi sz.

Hirdetmény.

Antalfalva község tkvi betétei az 1886: XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve e §§-oknak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §§-aiban és az 1891: XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889: XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891: XVI. törvénycikk 15-ik §. b) pontjai alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket, azok pedig, akik valamely teherátvitelét az 1886: XXIX. t.-c. 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t.-c. 15. § a és az 1897. évi 47532. sz. ig. min. utasítás 71. §-ának 4. pontja s 83. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1907. évi december hó 20-ik napjáig bezárólag e tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-c. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §§-ban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1907. évi december hó 20-ik napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé nem fog figyelembe vétetni;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma, különösen pedig valamely ingatlan Antalfalva község tkvi betéteibe való átvitele által előbb nyert nyilvankönyvi jogait, úgy az 1886: XXIX. t.-c. 18. §-a alapján történt felvétel esetén jogait általában bármily irányban, különösen amiatt is, mert valamelyik telekkönyvvezetlenné vált, de tényleg más község tkvében felvett ingatlan a tényleges birtokos nevében Antalfalva község betéteibe az 1886: XXIX. t.-c. 12. §-a alapján tehermentesen felvétel (3921/1899. ig. min. rend. I. 5. p.) sértve vélik és ideértve azokat is, akik a tulajdonjognak az 1889: XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják; e tekintetben felszólásukat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1907. évi december hó 20-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert a meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után

a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

Vége ezennel közzétételük, hogy Antalfalva község eddig vezetett tkvei hatályon kívül helyeztetek és hogy tkvi ügyeknek ellátása és tkveinek vezetése 1907. évi december hó 20-ik napjától kezdve az 1855. évi december 15-én kelt tkvi rendelet és az erre vonatkozó későbbi törvények és rendeletek szabályai értelmében történik.

Kelt Antalfalván, 1907. évi június hó 3-án. A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Dr. Kohányi,
kir. járásbíró.

562-3.2

669/907.

Torontálerzsébetlak község elöljáróságától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálerzsébetlak község jegyzői hivatalánál egy megbízható és különösen az

adóvégrehajtási teendők

behajtása körül jártas egyén azonnal alkalmazást nyerhet.

Alkalmazási és fizetési feltételek a nevezett község jegyzőjénél megtudhatók.

Torontálerzsébetlak, 1907. június 14.

537-3.1

Pártay, jegyző.

1744/1907. sz.

Törökbecse község elöljáróságától.

Árverési hirdetmény.

Közhírré tételük, hogy a község tulajdonát képező és felcserélendővé vált 2 drb

községi mén

a vármegye tek. törvényhatósági bizottságának utólagos jóváhagyása reményében 1907. évi június hó 25-én délelőtt 10 órakor a község házában nyilvános árverésen el fog adni.

Az egyik 354 sz. Bükkösd nevű, 6 éves, világos pej; a másik Szt.-Mihálytelke 422. sz. vörös-sárga színű, 6 éves. Mindkettő a mezőhegyesi állami ménesből való, angol és arabs fajú.

Kelt Törökbecsén, 1907. évi június 11.

Breitkopf s. k.,
jegyző.

Schreiber Antal s. k.,
bíró.

566-3.1

Nyomdász-tanuló

azonnal felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

389-52.8

Elsőrangú fővárosi művészekből alakult társaság
f. hó 15-én (szombat)
és 16-án (vasárnap)

hangversenyt

rendez Kovács J., "RÓZSA"-szálló-
jának kerthelyiségében
a rudolfsgnadi árvizkárosultak javára.

Közreműködnek:

MEDGYASZAY VILMA k. a.
a budapesti „Király Színház” művésznője.

T. HARMATH ILONA urnő
a budapesti „Király Színház” koloratur énekesnője.

P. VINCZE IRÉN urnő
népdalénekesnő. (556-4.3)

KOVÁCS MIHÁLY ur
a budapesti „Népszínház” első komikusa.

GABÁNYI ISTVÁN ur
a budapesti „Nemzeti Színház” művésze.

Kezdeté este 8^{1/2} órakor.

Belépti-díj 2 korona.

Az előadás kedvezőtlen idő esetén zárt teremben tartatik meg.

1022/907. sz.

Gyertyámos község elöljáróságától.

Hirdetmény.

Gyertyámos község

vadászati joga

1907. évi augusztus hó 14-től kezdődőleg 6 (hat) évi időtartamra folyó évi június hó 30-ik napján délelőtt 9 órakor a község házában nyilvános árverés útján bérbe fog adni.

Az árverési feltételek a jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Gyertyámoson, 1907. évi június 12.

Gesztesy László,
közs. jegyző.

Römer Péter,
közs. bíró.

Községünkben 2 drb

kiselejtezett

mén

szabad kézhől eladatik

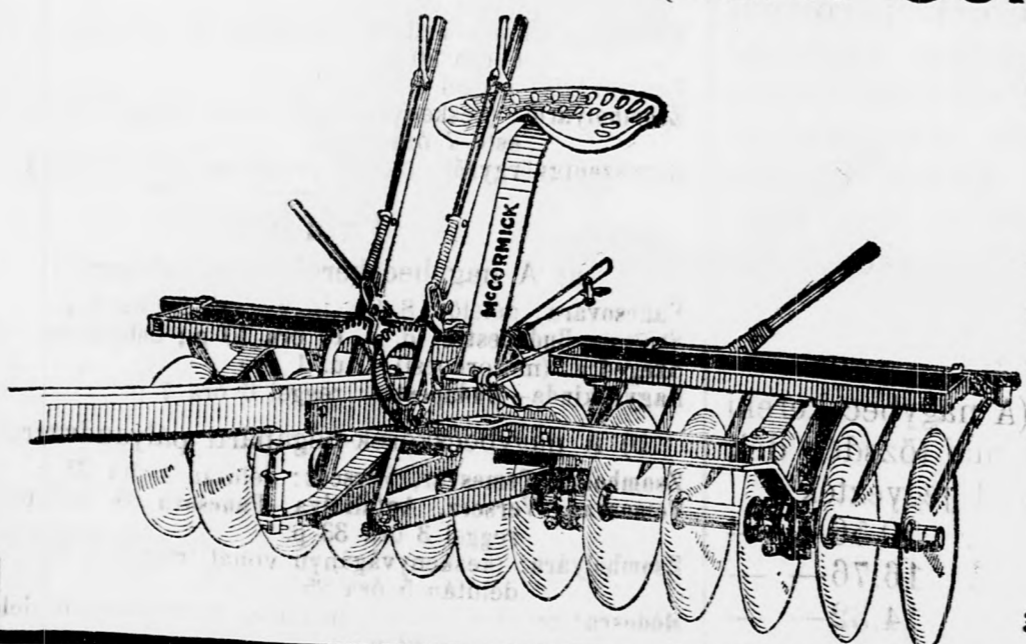
Istvánföld, 1907. évi június hó 8-án.

Pumpl József,

biró.

565-1.1

Vezérképviselői a

Hofherr és Schrantz cséplőgépgarnitúráinak és gazdasági gépeinek
Ganz és Tsa r. t. motorai, malomberendezései és gőzekéinek
Mc. Cormick aratógépei és gazdasági gépeknek.

Cséplőgépek átalakítása a legújabb szerkezetre.

Locomobilok átalakítása magánjárokra.

Javitások, öntvények gyorsan és olcsón elkészítetnek.

Technikai cikkek, olajok, tömör zsír a legjobb minőségben.

Iroda: Telefon 106.

Gyár: Telefon 51.

Nagybecskereki gépgyár vas- és fémöntőde

Braun és Prandell.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.